

Skyder Trump på eget mål?

Martin Kristian Brauer

- USA's økonomi vil blive hårdt ramt, hvis Trumps annoncerede hårde tariffer over for Kina, Mexico og Canada gennemføres.
- Den økonomiske aktivitet i USA vil falde med 2,8 pct. Overraskende vil det gå hårdere ud over den amerikanske økonomi end Kina til trods for, at Kinas eksport til USA pålægges de højeste tariffer.
- De amerikanske forbrugerpriser vil stige markant (5,4 pct) og den gennemsnitlige amerikanske husholdning vil miste 16.400 kr. årligt, hvis de amerikanske forbrugere skulle have samme velstandsniveau, som før tarifferne pålægges.
- Fødevarepriser stiger med 5,4 pct. De amerikanske husholdninger er i deres fødevarerforbrug i udgangspunktet særligt afhængige af forsyning uden for USA af frugt og grønt samt fisk. Import af frugt og grønt udgør mere end 30 pct. af husholdningernes forbrug, mens det for fisk er mere end 20 pct.
- Kina, Mexico og Canada vil selvsagt også opleve markant nedgang, mens effekten i EU er begrænset.

I den amerikanske valgkamp udmeldte den indtrædende amerikanske præsident, at USA agter at indføre en generel told på import på 10 pct. Yderligere har Donald Trump i forhold til Kina meldt ud, at der skal indføres en told på 60 pct. på import af kinesiske varer. Senest har den indtrædende præsident udmeldt, at han agter at indføre en yderligere told på 25 pct. over for Mexico og Canada, så disse ender på 35 pct.¹

For at analysere effekten af disse tariffer, hvis den indtrædende præsident rent faktisk indfører den annoncerede politik, anvender vi den globale handelsmodel GTAP til at se på konsekvenserne for lande og regioners bruttonationalprodukt (BNP) og forbrugerpriser. GTAP er en økonomisk model, der beskriver handel mellem lande og de enkelte landes økonomi i detaljeret form². Konkret indfører vi tariffer på USA's import, så disse når et niveau på 10 pct. på USA's import fra alle lande bortset fra Kina, Mexico og Canada. For Kina, Mexico og Canada sættes tariffen til hhv. 60 pct. og 35 pct. I fald der er varer, hvor den eksisterende tarif er højere end de udmeldte, fastholdes disse på det eksisterende niveau.

De høje afgifter på Kina, Mexico og Canada reducerer i meget høj grad USA's import fra disse lande. Særligt Mexico og Canada rammes negativt på deres BNP, da deres økonomier i høj grad er bundet op på eksport til USA. Mere end 40 pct. af Canada og Mexicos eksport går til USA. Kina rammes noget mindre. Selvom USA er en af Kinas vigtigste eksportdestinationer, så går størstedelen af Kinas eksport til det øvrige Asien og også en betydelig del til Europa. Kina har dermed nemmere ved at omdirigere eksporten til allerede eksisterende handelspartnere til lavere priser.

Til trods for at resten af verden også bliver pålagt en importafgift på 10 pct. på deres eksport til USA, vil mange af disse lande øge deres eksport til USA af produkter, der forsvinder fra Kina, Mexico og Canada. Ydermere nyder mange lande godt af, at

¹ <https://www.reuters.com/markets/global-markets-trump-tariffs-graphic-2025-01-08/>

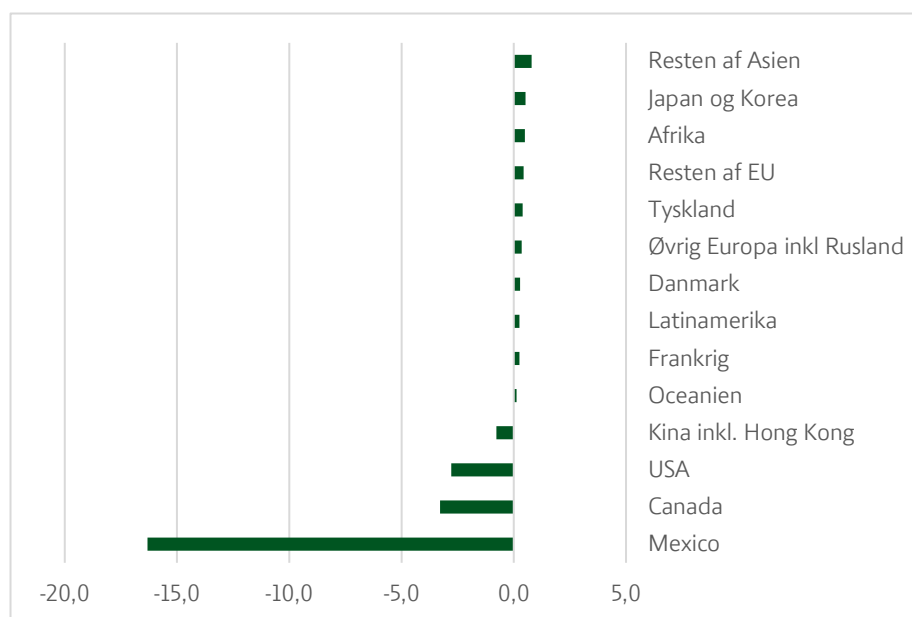
² <https://www.gtap.agecon.purdue.edu/>

særligt importen fra Kina bliver billigere Dette betyder, at produktionen øges og resulterer i en lille positiv effekt på BNP for disse øvrige lande.

Betragtes den amerikanske økonomi, så falder BNP, og faldet er større, end det der opleves i Kina. Mere end 40 pct. af USA's import kommer fra Kina, Mexico og Canada, som pålægges de meget høje tariffer, mens den resterende import pålægges tariffer på 10 pct. Stigende priser på importerede varer, har flere effekter i den amerikanske økonomi. Dels fordyres produktionen for produkter, der har et stort importindhold og dermed øges de indenlandske priser, ligesom USA's konkurrenceevne på de internationale markeder forringes, resulterende i faldende eksport. Også produktion af kapitalgoder fordyres, hvilket forringer det afkast, investorer får af deres investeringer. Derfor ses et faldende amerikansk kapitalapparat, investeringer og produktion.

Når både importpriserne og også de indenlandske priser stiger, forringes de amerikanske forbrugeres købekraft, så de kan ikke få det samme antal varer for deres indkomst. Dette betyder, at forbruget af de fleste produkter falder både for den importerede og indenlandsk producerede variant. Dette er endnu en kilde til en falden amerikansk produktion og BNP.

Figur 1
Effekt på BNP, pct.

Anm.: I modellen indgår 39 lande/regioner, resultater fra disse er vægtet sammen til de 14 regioner/lande der fremgår af figuren.

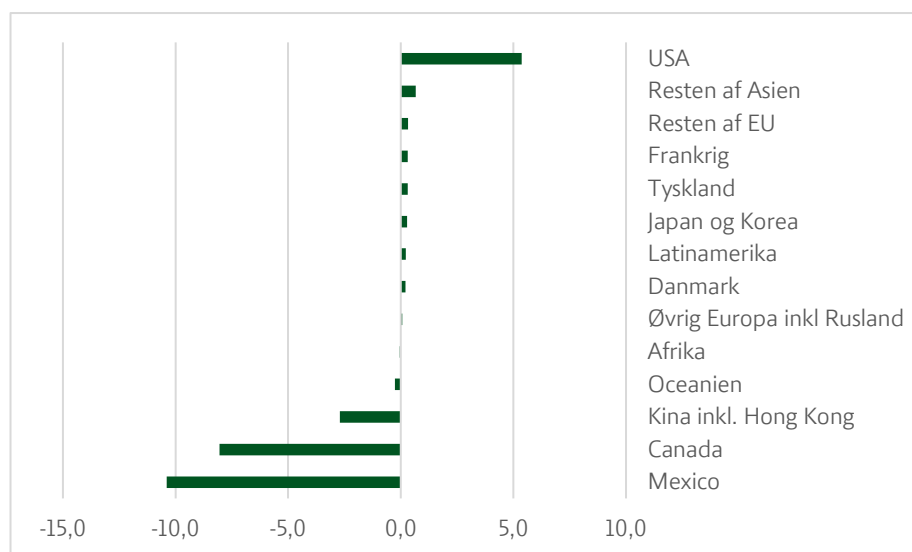
Kilde: Egen beregninger pba GTAP-modellen.

Påvirkning af forbrugerpriserne i de forskellige dele af verden er meget forskellige. USA's høje tariffer på Kina, Mexico og Canada betyder, at den dominerende effekt er et efterspørgselsfald efter disse landes eksport, hvilket fører til faldende produktion og priser, som slår igennem på forbrugerpriserne i Kina, Mexico og Canada.

I den amerikanske økonomi ses omvendt forholdsvis store stigninger i de amerikanske forbrugerpriser (5,4 pct). Tariffernes effekt for den amerikanske økonomi er stigende

priser på importerede varer, men som nævnt ovenfor også stigende priser på den indenlandske produktion, som følge af øgede omkostninger til varer og kapitalgoder. Stigningen i de amerikanske forbrugerpriser fordeler sig med ca. 10 pct. på forbruger-elektronik, husholdningsmaskiner og transportmidler, mens fødevarer i gennemsnit stiger med 5,5 pct.

Figur 2
Ændring i forbrugerpriserne, pct.

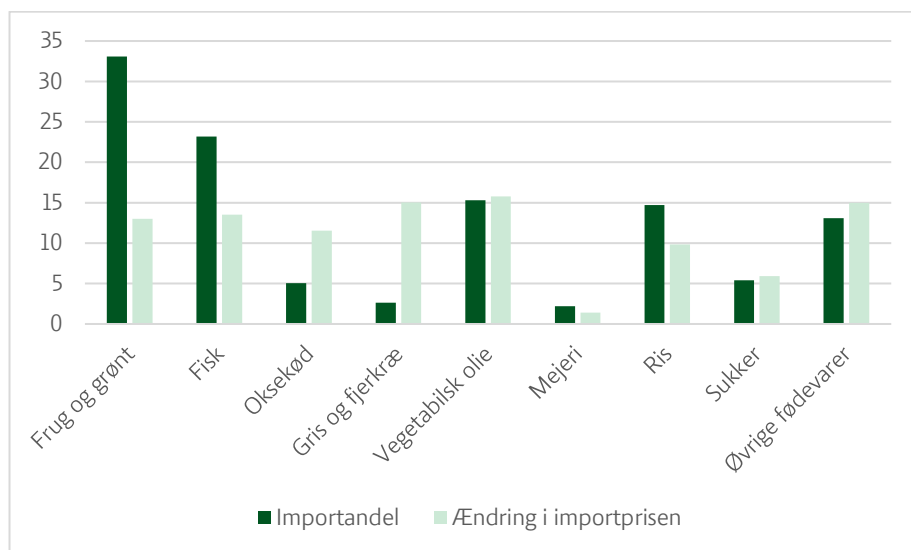
Anm.: I modellen indgår 39 lande/regioner, resultater fra disse er vægtet sammen til de 14 regioner/lande der fremgår af figuren.

Kilde: Egen beregninger pba GTAP-modellen.

De amerikanske husholdninger er i deres fødevarerforbrug i udgangspunktet særligt afhængige af forsyning uden for USA af frugt og grønt samt fisk. Import af frugt og grønt udgør mere end 30 pct. af husholdningernes forbrug, mens det for fisk er mere end 20 pct. Importprisen for disse to produkter vil stige med hhv. 13 og 14 pct. Af figuren fremgår det, at stigningen i importprisen på mejeriprodukter og sukker er forholdsvis begrænset. Dette skyldes, at USA i udgangspunktet har tariffær over for mange lande, der ligger over de tariffær den indtrædende præsident har meldt ud, hvorfor tariffærne på disse varer ikke er ændret.

Det stigende prisniveau i USA forringer den amerikanske forbrugers realløn og købekraft. GTAP-modellens vældfærdsmål viser, at den gennemsnitlige amerikanske husstand vil mangle 16.400 kr. årligt for at være lige så godt stillet, som før indførelsen af importtariffær.

Figur 3
Den amerikanske husholdnings importafhængighed og ændring i importprisen, pct.

Kilde: Kilde: Egen beregninger pba GTAP-modellen.